

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Кафедра «Безпека праці та навколишнього середовища»
(назва кафедри, яка забезпечує викладання дисципліни)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Професійно-психологічна підготовка сучасного фахівця
(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти - перший (бакалаврський)

галузь знань 26 - Цивільна безпека
(шифр і назва)

спеціальність 263 - Цивільна безпека
(шифр і назва)

освітня програма Охорона праці
(шифр і назва)

вид дисципліни Професійна підготовка
(загальна підготовка / професійна підготовка)

форма навчання денна
(денна / заочна)

Харків – 2022 рік

ЛИСТ ЗАТВЕРДЖЕННЯ

Робоча програма з навчальної дисципліни Професійно-психологічна підготовка сучасного фахівця
(назва дисципліни)

Розробник:

Доц.кафедри, PhD
(посада, науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

Наталя ТВЕРДОХЛЄБОВА
(ініціали та прізвище)

Робоча програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри
«Безпека праці та навколишнього середовища»
(назва кафедри)

Протокол від « 30 » 08 2022 року № 1

Завідувач кафедри
(підпис) Вячеслав БЕРЕЗУЦЬКИЙ
(ініціали та прізвище)

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Шифр та назва освітньої програми

Охорона праці,
спеціальність 263 – Цивільна безпека, галузь знань 26 – Цивільна безпека

Кафедра «Безпека праці та навколишнього середовища»
(назва кафедри на якій викладається дисципліна)

Гарант ОП Людмила ВАСЬКОВЕЦЬ 30.08.2022 р.
(ПБ) (Підпис, дата)

Завідувач кафедрою Вячеслав БЕРЕЗУЦЬКИЙ
(ПБ) (Підпис, дата)

МЕТА, КОМПЕТЕНТНОСТІ, РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ТА СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення дисципліни:

- оволодіння студентами системою спеціальних знань про особливості професійного становлення фахівця, що є необхідними для формування професійно-психологічного досвіду роботи з людьми на виробництві для виконання професійних завдань;
- оволодіння знаннями про психологічні чинники, які зумовлюють вибір ефективної тактики поведінки у небезпечних та екстремальних ситуаціях;
- оволодіння прийомами та навичками професійного спілкування, в т.ч. у психологічно складних ситуаціях, при взаємодії з працівниками різних підрозділів при вирішенні виробничих завдань;
- засвоєння навичок діагностики поведінки особи, яка знаходиться у небезпечному стані; прийомів вияву агресивних станів і намірів людини чи групи людей, впливу на них для забезпечення безпеки персоналу на виробництві.

Інтегральна компетентність:

ІК – Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, під час практичної діяльності або у процесі навчання, яка передбачає застосування теорій та методів проведення моніторингу, запобігання виникненню аварій, надзвичайних ситуацій, нещасним випадкам (на виробництві) і професійним захворюванням, оцінювання їх можливих наслідків та їх ліквідування.

Загальні компетентності:

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-8. Здатність працювати як в команді, так і автономно.

Спеціальні компетентності (СК):

СК-7. Здатність обґрунтовано обирати та застосовувати методи визначення та контролю фактичних рівнів негативного впливу вражаючих чинників джерел надзвичайних ситуацій на людину і довкілля.

СК-15. Здатність до організації безпечної експлуатації техніки, устаткування, спорядження у сфері професійної діяльності, створення безпечних і здорових умов праці.

СК-16. Здатність організовувати та проводити навчання працівників підприємств, установ та організацій і населення до дій в умовах надзвичайних ситуацій.

Результати навчання:

РН-2. Володіти культурою мислення, технологією освоєння соціального досвіду на рівні, необхідному для професійної діяльності.

РН-5. Розробляти тексти та документи з питань професійної діяльності, спілкуватися українською професійною мовою; читати й розуміти фахову іншомовну літературу, використовуючи її у соціальній і професійній сферах; демонструвати культуру мислення та виявляти навички щодо організації культурного діалогу на рівні, необхідному для професійної діяльності.

РН-7. Обирати оптимальні заходи і засоби, спрямовані на зменшення професійного ризику, захист населення, запобігання надзвичайним ситуаціям.

РН-8. Передбачати екологічно-збалансовану діяльність, необхідний рівень індивідуальної безпеки та психічного здоров'я у разі виникнення типових небезпечних подій.

РН-11. Визначати фізичні, хімічні, біологічні та психофізіологічні шкідливі виробничі чинники та аналізувати безпечність виробничого устаткування.

РН-21. Організовувати та проводити навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях, заняття з особовим складом підрозділу; доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід у сфері професійної діяльності.

Курс «Професійно-психологічна підготовка сучасного фахівця» базується на знаннях, які одержані студентами при вивченні професійно-орієнтованих, соціально-економічних та загальнонаукових дисциплін.

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни

Вивчення цієї дисципліни безпосередньо спирається на:	На результати вивчення цієї дисципліни безпосередньо спираються:
Хімія	Основи професійної безпеки та здоров'я людини
Екологія	Розслідування, облік та аналіз нещасних випадків, професійних захворювань та аварій
Гігієна праці	Виробнича санітарія

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(розподіл навчального часу за семестрами та видами навчальних занять)

Семестр	Загальний обсяг (годин) / кредитів ECTS	З них		За видами аудиторних занять (годин)			Індивідуальні завдання студентів (КП, КР, РГ, Р, РЕ)	Поточний контроль	Семестровий контроль	
		Аудиторні заняття (годин)	Самостійна робота (годин)	Лекції	Лабораторні заняття	Практичні заняття, семінари			Контрольні роботи (кількість робіт)	Залік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
3	180 /6	96	84	48		48	РЕ			3

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до загального обсягу складає 53,3 (%):

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Види навчальн. занять /Л;ЛЗ;ПЗ;СР/	Кількість годин	Номери семестрів, найменування тем і питань кожного заняття. Завдання на самостійну роботу студентам	Інформаційно-методичне забезпечення
1	2	3	4	6
3 СЕМЕСТР				
1	Л	4	<p>Змістовний модуль 1. Загальнотеоретичні основи професійно-психологічної підготовки</p> <p>Тема 1. Соціально-психологічні основи підготовки майбутнього фахівця до професійної діяльності.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття професійно-психологічної підготовки 2. Професійна компетентність, професіоналізм. 3. Сутність операційної складової професіоналізму. 4. Типи професійної мотивації, їх особливості та вплив на становлення особистості. 5. Поняття професіографії. Структура професіограми інженера ОП. 	[2,9,11,13]
2	ПЗ	2	Визначення типу професійної мотивації. Мотиваційний профіль особистості.	[9]
3	СР	4	Мотивація професійної діяльності. Система професійної мотивації: мотиви, стимули, ціннісні орієнтації та їх функції. Основні теорії професійної мотивації.	[1,2,8,9,13]
4	Л	2	<p>Тема 2. Адаптація працівників до професійної діяльності.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Психологічні чинники професійної адаптації. 2. Професійна адаптація молодих фахівців та її особливості. 3. Компоненти, динаміка, детермінантні фактори адаптаційного процесу. 4. Основні поняття адаптації до умов професійної діяльності. 	[1,2,4,8]
5	ПЗ	2	Карта дезадаптивної поведінки співробітника.	[9]
6	СР	4	Адаптація та її значення в системі психофізіологічного забезпечення діяльності. Соціальна адаптація. Психологічний супровід адаптації молодого фахівця.	[1,2,4,8]
7	Л	2	<p>Тема 3. Сучасні наукові уявлення про професійне становлення фахівця.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Професійне становлення особистості. 2. Психологічні аспекти професійного становлення фахівця професії типу "людина-людина". 	[1,8,13]
8	ПЗ	2	Визначення послідовності досягнення мети. Тест-опитувальник особистісної зрілості.	[3]
9	СР	4	Етапи, форми та напрями особистісного становлення фахівця. Етапи професійного самовизначення.	[1,8,13]

10	Л	2	Тема 4. Психологічні особливості професійної діяльності інженера ОП. 1. Функціональні напрямки діяльності інженера ОП. 2. Професійно важливі якості інженера ОП. 3. Розвиток стратегічного мислення інженерів.	[11,12]
11	ПЗ	2	Методика соціометрії.	[13]
12	СР	4	Посадова інструкція інженера з охорони праці. Соціометрія як метод вивчення малих груп.	[11,12,13]
13	Л	4	Тема 5. Професійна деформація особистості 1. Психологічні особливості криз професійного становлення. 2. Професійна деформація працівників та шляхи її подолання. 3. Зміст і прояви професійної деформації. 4. Профілактика професійної деформації особистості. 5. Професійні деструкції, вигорання – їх профілактика та подолання.	[1,9,10,12,13,14]
14	ПЗ	2	Саморегуляція як метод профілактики професійного вигорання. Опитувальник на “вигорання” МВІ	[3]
15	СР	2	Кризи професійного розвитку суб’єкта праці	[1,9,10,12,13,14]
16	Л	4	Тема 6. Візуальна психодіагностика в професійній діяльності 1. Поняття та методи візуальної психодіагностики. 2. Графологічний підхід до пізнання особистості. 3. Загальні принципи складання психологічного портрета людини. 4. Обличчя як об’єкт візуальної психодіагностики. 5. «Мова тіла» та його психодіагностика. 6. Особливості мовної поведінки. 7. Типологічні особливості людей та їх зовнішні ознаки.	[12,13]
17	ПЗ	4	Візуальна діагностика стратегії мислення за рухом очей ПЗ. Аудіовізуальна психодіагностика брехні під час спілкування.	[12]
18	СР	6	Психологічні прояви алкоголізму, наркоманії та їх візуальна діагностика. Візуальна психодіагностика осіб із психічними розладами. Візуальна психодіагностика агресивних та аутоагресивних намірів людини.	[12,13]
19	Л	2	Змістовний модуль 2. Психологічні особливості професійного спілкування. Тема 7. Характерологічні особливості людини. 1. Основні властивості особистості. 2. Психологічні особливості соціалізації та самореалізації людей різного віку. 3. Ресурси професійної самореалізації людини дорослого віку.	[2,8,12]

			4. Психологічна сутність поняття комунікативної культури майбутніх фахівців.	
20	ПЗ	4	Методика дослідження впевненості на усвідомлюваному рівні. Основні характеристики акцентуацій характеру й темпераменту (за К. Леонгардом, Г. Шмішеком та О. Лічко).	[12]
21	СР	4	Характерологічні особливості особистості та їх розвиток. Уміння слухати.	[2,8,9,12]
22	Л	4	Тема 8. Комунікативна компетентність професіонала у процесі взаємодії з об'єктами професійної діяльності 1. Загальнотеоретичні положення форм і методів спілкування. 2. Сприйняття та взаєморозуміння у професійному спілкуванні працівників. 3. Вербальні та невербальні засоби професійного спілкування. 4. Комунікативні бар'єри у професійному спілкуванні, їх подолання. 5. Інтерактивні параметри професійного спілкування.	[9,12,13]
23	ПЗ	4	Тактика встановлення і розвитку психологічного контакту у професійній діяльності. Основні правила ведення ділової бесіди в телефонному спілкуванні.	[12]
24	СР	4	Поняття, структура та функції спілкування. Психологічні чинники формування комунікативної компетентності фахівця.	[9,12,13]
25	Л	2	Тема 9. Психологічний вплив у професійному спілкуванні працівників. 1. Основні напрямки вивчення психологічного впливу. 2. Принципи використання методів психологічного впливу. 3. Класифікації методів психологічного впливу. 4. Попередня підготовка інженерів до комунікативної взаємодії з робітниками. 5. Прийоми психологічного впливу на осіб з акцентуаціями темпераменту та характеру.	[12,13]
26	ПЗ	4	Визначення потреб за Маслоу. Методика діагностики ступеня задоволеності основних потреб. Методика дослідження фокусу контролю.	[3,12]
27	СР	4	Типології стратегій психологічного впливу. Способи переконливого впливу.	[9,12,13]
28	Л	4	Тема 10. Психологічні особливості розв'язання конфліктних ситуацій. 1. Методи дослідження конфліктів. 2. Структура конфлікту. 3. Структурно-понятійна модель аналізу конфлікту. 4. Причини виникнення конфліктів. 5. Стратегії поведінки в конфлікті та моделі конфліктів у трудовому колективі.	[6,7,12,13]

			6. Межі та динаміка конфліктів. 7. Типи конфліктів та їх характеристика.	
29	ПЗ	2	Алгоритм дій щодо вирішення конфліктів. Діагностики агресивності за методикою А. Ассінгера.	[7,12]
30	СР	6	Поняття «конфліктність». Його визначення. Основні стилі поведінки особистості в конфлікті. Конфліктна особистість та конфліктні типи поведінки. Передумови виникнення та розвитку. Фактори виникнення та ескалації конфліктів.	[6,7,12,13]
31	Л	2	Тема 11. Управління конфліктами. 1. Поняття «управління конфліктом». 2. Конфліктні прояви людини в професійній діяльності. 3. Переговорні технології в професійній діяльності. Етапи переговорного процесу. 4. Соціально-психологічні технології втручання у конфлікт і механізм регулюючої дії на конфліктну ситуацію ззовні. 5. Управління та конструктивне вирішення конфліктів у великих соціальних групах.	[6,7,12,13]
32	ПЗ	4	Вивчення способів регулювання конфліктів за методикою діагностики схильності особистості до конфліктної поведінки К. Томаса. Визначення вираженості тенденцій до прояву відповідних форм поведінки у конфліктних ситуаціях.	[7,12]
33	СР	4	Психотехнології вирішення конфліктів. Моделі розвитку конфліктів у трудовому колективі. Конфлікт і маніпуляція. Психологія переговорного процесу вирішення (розв'язання) конфліктів.	[6,7,12,13]
34	Л	4	Змістовний модуль 3. Психологічне забезпечення професійної діяльності в екстремальних умовах та посттравматичний період. Тема 12. Психологічні умови психічного і фізичного здоров'я особистості. 1. Поняття про психічне здоров'я. Психологічні складові здорового способу життя працівників. 2. Психологічний комфорт як умова психічного здоров'я особистості. 3. Психічний стан людини. Психологічні основи зміни психічних станів. 4. Організаційно-психологічні заходи збереження працездатності працівників.	[3,4,5,10,13,14]
35	ПЗ	4	Вплив гормонів на психічний стан. Орієнтована оцінка здорової поведінки.	[3]
36	СР	4	Базові визначення стану здоров'я. Фактори підвищення рівня психічного здоров'я. Принципи забезпечення психічного здоров'я особистості. Класифікація довірливих стосунків.	[3,4,5,10,13,14]
37	Л	4	Тема 13. Психогігієна та психопрофілактика в професійній діяльності.	[3,4,5,10,13,14]

			<ol style="list-style-type: none"> 1. Психологічна готовність робітника до складних видів професійної діяльності. 2. Діагностика та структурний аналіз професійного стресу. 3. Основні підходи до подолання професійного стресу. Перша допомога в гострій стресовій ситуації. 4. Психологічні фактори нормалізації стресу. 	
38	ПЗ	2	Основні стрес-фактори, що впливають на працівників в процесі професійної діяльності. Тест на професійний стрес.	[3]
39	СР	4	Зміст та методи психологічної підготовки до діяльності, стресу. Психопрофілактика наркоманії, алкоголізму та суїцидальних тенденцій серед працівників.	[3,4,5,10,13,14]
40	Л	2	Тема 14. Психологія безпечної діяльності працівників. <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальне поняття особистої безпеки. 2. Психопрофілактична діяльність у сфері техногенної безпеки. 3. Психологічні передумови виникнення небезпек і загроз у працівників. 4. Класифікація шляхів та засобів збереження працездатності та безпечної діяльності спеціалістів. 	[3,4,5,10,13,14]
41	ПЗ	2	Способи та прийоми уникнення небезпечних ситуацій у професійній діяльності.	[4]
42	СР	6	Психологічні засоби, напрями та форми підвищення безпечної поведінки працівників. Організація безпечної поведінки працівника в процесі праці. Створення психологічного настрою на безпеку.	[3,4,5,10,13,14, 15]
43	Л	2	Тема 15. Особливості психологічного забезпечення діяльності в екстремальних умовах. <ol style="list-style-type: none"> 1. Механізми формування стресостійкості особистості. 2. Особливості психічного реагування на екстремальні ситуації. 3. Психологічний аналіз понять емоційної, психологічної стресостійкості. 4. Детермінанти стресостійкості особистості в посттравматичний період. 	[3,4,5,10,13,14, 15]
44	ПЗ	2	Механізм надання психологічної підтримки як собі, так і постраждалим внаслідок психотравмуючих подій у надзвичайних ситуаціях.	[4]
45	СР	4	Особистість в екстремальних умовах. Психологічна готовність до діяльності в екстремальних умовах праці. Професійно-психологічна підготовка працівників екстремальних професій	[3,4,5,10,13,14, 15]
46	Л	2	Тема 16. Шляхи та засоби збереження, підтримки і відновлення працездатності спеціалістів в екстремальних умовах. <ol style="list-style-type: none"> 1. Зміст соціально-психологічних заходів збереження працездатності персоналу.. 	[3,4,5,10,13,14, 15]

			<p>2. Оптимізація емоційного стану й психологічного клімату в колективі.</p> <p>3. Організаційні і психологічні заходи збереження працездатності персоналу.</p> <p>4. Раціональний режим праці й відпочинку в період виконання робочого циклу. Активний і спеціальний відпочинок.</p>	
47	ПЗ	4	Психофізіологічні заходи підтримки і відновлення працездатності. Діагностика типів ставлення до хвороби.	[3,4]
48	СР	4	Основні шляхи розвитку особистості професіонала. Розробка гуманістично орієнтованої моделі професійного розвитку. Шляхи продовження професійного довголіття. Формування навичок та вмінь для готовності до дій в екстремальних умовах діяльності.	[3,4,5,10,13,14,15]
49	Л	2	<p>Тема 17. Психологічна корекція емоційно-вольової сфери в екстремальних умовах.</p> <p>1. Психологічні умови формування емоційної компетентності майбутніх фахівців професій типу «людина–людина».</p> <p>2. Актуальність саморегуляції.</p> <p>2. Способи регуляції емоційних станів. Дихальні вправи.</p> <p>5. Прийоми вольової мобілізації.</p> <p>6. Способи повернення потерпілих з непритомних станів.</p>	[2,4,14]
50	ПЗ	2	Методика психодіагностики соціально-психологічного забезпечення професійної діяльності.	[4]
51	СР	4	Емоційні розлади як одна з причин виникнення афективних станів. Вплив травматичного стресу на особистість. Психологічна діагностика стійкості до професійного стресу. Організаційні та психологічні заходи збереження працездатності. Вплив на біологічно активні точки. Методи зняття болючих відчуттів.	[2,4,14]
52	РЕ	12		
Разом (годин)		180		

САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва видів самостійної роботи	Кількість годин
1	Опрацювання лекційного матеріалу	10
2	Підготовка до практичних (семінарських) занять	22
3	Самостійне вивчення тем та питань, які не викладаються на лекційних заняттях	40
4	Виконання індивідуального завдання (реферат)	12
5	Інші види самостійної роботи	
	Разом	84

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Реферат

(вид індивідуального завдання)

№ з/п	Назва індивідуального завдання та (або) його розділів	Терміни виконання (на якому тижні)
	<ol style="list-style-type: none">1. Поняття професіонала і професіоналізму. Професіоналізм особи і професіоналізм діяльності.2. Професійна психологічна компетентність інженера ОП.3. Психологічна компетентність як частина професійної компетентності. Види психологічної компетентності.4. Професійно важливі (значущі) якості інженера ОП.5. Основні поняття професіографії. Професіограма і психограма. Професіограма інженера ОП.6. Поняття і структура психіки особистості. Психічні стани, методи їх вивчення.7. Психологія саморегуляції у професійній діяльності інженера ОП. Стрес і методики його подолання.8. Поняття, види і загальна характеристика професійних конфліктів. Форми і способи вирішення конфліктів. Стратегії поведінки в конфліктній ситуації.9. Психографічний аналіз управлінської діяльності.10. Моніторинг професійно-особистісного розвитку працівників, які призначаються на вищі посади.11. Особливості психологічної діагностики управлінської компетентності майбутніх керівників підприємства.12. Внутрішні та зовнішні передумови виникнення екстремальних ситуацій.13. Наслідки впливу екстремальних ситуацій на особистість.14. Параекстремальний дистрес та його наслідки в діяльності працівника.15. Способи підтримки готовності до виконання складних завдань.16. Ризики у роботі інженера ОП.	До 15 тижня.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Метод навчання – досить складне, багато якісне багатовимірне педагогічне явище, в якому знаходять відображення об'єктивні закономірності, принципи, цілі, зміст і форми навчання. Цей зв'язок з іншими дидактичними категоріями взаємозворотній: принципи, цілі, зміст і форми навчання визначають метод, але вони не можуть бути реалізовані без нього, без урахування можливостей їх практичної реалізації. Науковці поділяють методи навчання на словесні (розповідь-пояснення, бесіда, лекція), наочні (ілюстрація, демонстрація) та практичні (досліди, вправи, лабораторні роботи, реферати тощо). При вивченні дисципліни використовуються проблемний підхід у лекції та пояснювально-ілюстративний метод. Проблемною є така лекція, що містить у собі проблемні, дискусійні твердження, варіанти вирішення яких досягаються обов'язковим обговоренням їх між усіма присутніми. Цьому передують монолог викладача, в якому він вводить слухачів у проблему, вказує на можливі підходи до її аналізу на матеріалі співставлення різних факторів та теорій і знайомить з деякими умовами та прецедентами її розв'язання, створюючи тим самим ґрунт для проблематизації зовнішнього діалогу. При пояснювально-ілюстративному методі студенти, що навчаються, одержують знання на лекції з учбової або методичної літератури через екранну допомогу в "готовому" вигляді. Сприймаючи і осмислюючи факти, оцінки, висновки, студенти залишаються в рамках репродуктивного (відтворюючого) мислення. У вузі даний метод знаходить найширше застосування для передачі великого масиву інформації. Це дозволяє студентам застосовувати усі форми освоєння матеріалу, що підвищує ефективність роботи у аудиторії. Окрім цього лектор має можливість застосовувати Інтернет сайти для ілюстрації лекційного матеріалу. Лекції викладаються українською мовою. Лектор застосовує на заняттях інформацію та ресурси, що розміщено у Інтернеті на сайті кафедри, де студент може знайти відповідь на багато запитань, у тому числі: лекції, методичні вказівки, тести та інше.

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль реалізується у формі опитування на лекціях, виступів на практичних заняттях, тестів, контрольних робіт тощо.

Контроль складової робочої програми, яка освоюється під час самостійної роботи студента, проводиться:

- з лекційного матеріалу – шляхом перевірки конспектів, тестування за змістовними модулями (на 9 та 15 тижнях);
- з практичних, індивідуальних занять – за допомогою перевірки виконаних завдань.

Семестровий контроль проводиться у формі екзамену відповідно до навчального плану в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою та у терміни, встановлені навчальним планом.

Семестровий контроль може проводитися в усній формі по екзаменаційних білетах або в письмовій формі за контрольними завданнями, а також шляхом тестування з використанням технічних засобів (Інтернету). Можливе поєднання різних форм контролю.

Результати поточного контролю (поточна успішність) можуть враховуватись як допоміжна інформація для виставлення оцінки з даної дисципліни.

Студент вважається допущеним до семестрового екзамену з навчальної дисципліни за умови повного відпрацювання усіх практичних занять, та виконання індивідуальних завдань СРС, передбачених навчальною програмою з дисципліни.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ, ТА ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ТА УМІНЬ (НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS)

Таблиця 1 – Розподіл балів для оцінювання успішності студента для іспиту

Контрольні роботи	Практичні заняття	Індивідуальне завдання (Реферат)	Іспит	Сума
20	30	10	40	100

Таблиця 2 – Шкала оцінювання знань та умінь: національна та ECTS

Рейтингова оцінка, бали	Оцінка ECTS та її визначення	Національна оцінка	Критерії оцінювання	
			позитивні	негативні
1	2	3	4	5
90-100	A	Відмінно	<ul style="list-style-type: none"> - Глибоке знання навчального матеріалу модуля, що містяться в основних і додаткових літературних джерелах; - вміння аналізувати явища, які вивчаються, в їхньому взаємозв'язку і розвитку; - вміння проводити теоретичні розрахунки; - відповіді на запитання чіткі, лаконічні, логічно послідовні; - вміння вирішувати складні практичні задачі. 	Відповіді на запитання можуть містити незначні неточності
82-89	B	Добре	<ul style="list-style-type: none"> - Глибокий рівень знань в обсязі обов'язкового матеріалу, що передбачений модулем; - вміння давати аргументовані відповіді на запитання і проводити теоретичні розрахунки; - вміння вирішувати складні практичні задачі. 	Відповіді на запитання містять певні неточності;
75-81	C	Добре	<ul style="list-style-type: none"> - Міцні знання матеріалу, що вивчається, та його практичного застосування; - вміння давати аргументовані відповіді на запитання і проводити теоретичні розрахунки; - вміння вирішувати практичні задачі. 	- невміння використовувати теоретичні знання для вирішення складних практичних задач.

64-74	Д	Задовільно	- Знання основних фундаментальних положень матеріалу, що вивчається, та їх практичного застосування ; - вміння вирішувати прості практичні задачі .	Невміння давати аргументовані відповіді на запитання; - невміння аналізувати викладений матеріал і виконувати розрахунки ; - невміння вирішувати складні практичні задачі .
60-63	Е	Задовільно	- Знання основних фундаментальних положень матеріалу модуля, - вміння вирішувати найпростіші практичні задачі .	Незнання окремих (непринципових) питань з матеріалу модуля; - невміння послідовно і аргументовано висловлювати думку; - невміння застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач
35-59	FX (потрібне додаткове вивчення)	Незадовільно	Додаткове вивчення матеріалу модуля може бути виконане в терміни, що передбачені навчальним планом .	Незнання основних фундаментальних положень навчального матеріалу модуля; - істотні помилки у відповідях на запитання; - невміння розв'язувати прості практичні задачі .
1-34	Ф (потрібне повторне вивчення)	Незадовільно	-	- Повна відсутність знань значної частини навчального матеріалу модуля; - істотні помилки у відповідях на запитання; - незнання основних фундаментальних положень; - невміння орієнтуватися під час розв'язання простих практичних задач

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Робоча програма навчальної дисципліни.
2. Конспект лекцій (електрона версія).
3. Методичні вказівки до практичних робіт (електрона версія).
4. Методичні вказівки до самостійної роботи (електрона версія).

(надається перелік складових навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни та посилання на сайт, де вони розташовані)

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова література

1	Коkun О.М. Психологія професійного становлення сучасного фахівця: Монографія. – К., 2012. – 200 с.
2	Психологічні аспекти професійної підготовки конкурентоздатних фахівців: монографія / [Дегтярьова Г. С., Козяр М. М., Матійків І. М., Руденко Л. А., Шиделко А. В.; за ред. Руденко Л. А.]. – Київ:, 2012. – 170 с.
3	Коцан І. Я., Ложкін Г. В., Мушкевич М. І. Психологія здоров'я людини / За ред. І. Я. Коцана.– Луцьк, 2011.– 430 с.
4	Корольчук М.С., Крайнюк В.М. Соціально-психологічне забезпечення діяльності в звичайних та екстремальних умовах / Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Ельга, Ніка-Центр, 2017. – 505 с.
5	Соціально-психологічні технології відновлення особистості після травматичних подій. Практичний посібник / за наук. ред. Т.М.Титаренко/ НАПН України, Інститут соціальної та політичної психології. – Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2019. – 220 с.
6	Петрінко В.С. Конфліктологія: курс лекцій, енциклопедія, програма, таблиці. Навчальний посібник. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2020. 360 с.
7	Котлова Л.О. Психологія конфлікту: курс лекцій: Навчальний посібник. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2013. – 112 с.
8	Коропецька О. М. Психологічні основи професійної орієнтації та самореалізації особистості. Навчальний посібник. – К. : КНТ, 2016. – 438 с.
9	Психосоціальна допомога в роботі з кризовою особистістю : навчальний посібник / наук. ред. та керівник проблем. групи – Л. М. Вольнова. – К. , 2012. – 275 с.
10	Психологія професійної безпеки: технології конструктивного самозбереження

	особистості : кол. моногр. / О. Лазорко, Ж. Вірна, Л. Акімова [та ін.] ; за заг. ред. Ж. Вірної. – Луцьк : Вежа-Друк, 2015. – 588 с.
11	Мовмига Н.Є «Професіографічний аналіз професійної діяльності фахівця з охорони праці». Методичні вказівки к виконанню контрольного завдання з курсу "Психологія праці та безпеки" / за ред. Березуцького В.В. / НТУ "ХП". – Харків., 2017. – 45с.

Допоміжна література

12	Алексеева О. Р. Трендспоттинг та професійне майбутнє сучасного фахівця : навчально-методичний посібник / О. Р. Алексеева. – Старобільськ, 2017. – 120 с.
13	Цільмак О.М., Яковенко С.І. Професійно-психологічна підготовка працівників підрозділів громадської безпеки: підручник. / О.М. Цільмак, С.І. Яковенко. – Одеса: ОДУВС, 2012. – 140 с.
14	Професійно-психологічна підготовка працівників слідчих підрозділів: навч. посіб. / [І. В. Жданова, П. В. Макаренко, Н. Е. Мілорадова та ін., Харків. нац. ун-т внутр.справ. – Харків : ХНУВС, 2014. – 516 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ (перелік інформаційних ресурсів)

15. Про затвердження Порядку психологічного забезпечення в Державній службі України з надзвичайних ситуацій. Наказ № 747 від 31.08.2017. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 14 листопада 2017 р. за № 1390/31258